

GEODETICKÝ A KARTOGRAFICKÝ OBZOR

ČASOPIS ÚSTŘEDNÍ SPRÁVY GEODESIE A KARTOGRAFIE

ŘÍDÍ:

ING. VLADISLAV SACHUNSKÝ

NÁMĚSTEK PŘEDSEDY ÚSTŘEDNÍ SPRÁVY GEODESIE A KARTOGRAFIE
A VEDOUCÍ REDAKCE

Členové redakční rady:

Prof. Ing. Dr. Josef Böhm, Ing. Karel Dvořák, Prof. Dr. František Fiala, Ing. Ladislav Janoušek, Ing. Ján Kocián, Ing. Dr. Václav Krumphanzl, Prof. Ing. Dr. František Kuska, † Ing. Dr. Ladislav J. Lukeš, Ing. Rudolf Malivánek, Ing. Zdeněk Mašin, Ing. Karel Pecka, Ing. Dr. Bedřich Polák, Ing. František Poslušný, Ing. Vladislav Sachunský, Ing. Václav Steklý, Ing. František Šteiner, Ing. František Štorkán

Výkonný redaktor: Ing. František Š t o r k á n

SVAZEK 3/45 ROK 1957

VYCHÁZÍ V PRVNÍ DEKÁDĚ KAŽDÉHO MĚSÍCE

V PRAZE 1957

VYDÁVÁ

ÚSTŘEDNÍ SPRÁVA GEODESIE A KARTOGRAFIE

VE STÁTNÍM NAKLADATELSTVÍ TECHNICKÉ LITERATURY

OBSAH

Hlavní články (podle autorů):

Bartík Bedřich, Ing., Válka Oldřich, Ing. Dr: Mechanisace jednotné evidence půdy stroji na děrné štítky.	135, 157	Malý Jiří, Ing., Hojovec Vladislav, Ing.: Obnovení ztraceného trigonometrického bodu.....	103
Bína Josef, Ing.: Socialistické závazky v resortu ÚSGK na počest 40. výročí Velké říjnové socialistické revoluce	161	Marčák Peter, Inž.: Výsledky nivelačních meraní deformácií na Oravskej priehrade	16
Böhm Josef, prof. Ing. Dr: 250 let technických škol v Praze	81	Martinek Milan, Ing.: Příspěvek k vyřešení hypsometrické stupnice pro ČSR	32
Böhm Josef, prof. Ing. Dr: Teorie chyb v rovině a prostoru	8	Michalčák Svätopluk, Inž.: Vývoj teodolitov pre priame meranie súradnicových rozdielov.....	51
Burda Václav, Ing. Dr: O účinné propagaci poznatků geodetické vědy a praxe	226	Michalski T., Mgr. inž.: Příspěvek k rozboru protínání vpřed	45
Burša Milan, zeměměřický inženýr: Praktická výuka na Moskevském geodetickém institutu.....	201	Míkula Julius, Ing.: Na pomoc externě studujícím na průmyslových školách zeměměřických.....	120
Cimbálník Miloš, Ing., kand. techn. věd: Transformace Gaussových souřadnic mezi dvěma sousedními třístupňovými a šestistupňovými pásy.....	1	Petráš Rudolf, Ing. Dr: K otázce optického a paralaktického měření délek v podzemí.....	48
Delong Bořivoj, Ing., kand. techn. věd: K otázce výpočtu trigonometricky měřených výšek ve vysokých horách.	208	Plachý Oswald, Ing.: Mechanisace kartografické kresby vtiskovacím přístrojem.....	221
Engel Josef, Ing.: Vyhledávání trigonometrických bodů grafickou metodou	105	Potužák Pavel, prof. Ing. Dr: Evidence půdy dříve a dnes.	230
Forman Vladimír, Ing.: Geodetické systémy a příčiny jejich vzniku	212	Potužák Pavel, prof. Ing. Dr: Studie nejhodnějších formátů map a převodu kresby z map dosavadních do map v zobrazovací soustavě Gaussově.....	161
Hašek Aleš, Ing.: Matematické základy geografických map	151	Prokeš Antonín, Ing.: Polygonové výpočty čtyřmístnými tabulkami	13
Herda Miroslav, Ing.: Vytyčení flájské štoly.....	86	Pucholt Vladimír, Ing.: Evidence půdy a její mapový operát v Gruzínské SSR	113
Hojovec Vladislav, Ing.: Konformní převod elipsoidu na jiný elipsoid při požadavku co nejmenšího délkového skreslení.....	67	Rambousek Jan, Ing.: Návrh na šířková měření v rámci Mezinárodního geofyzikálního roku	124
Hojovec Vladislav, Ing., Malý Jiří, Ing.: Obnovení ztraceného trigonometrického bodu.....	103	Redakce: Socialistický závazek Oblastního ústavu geodesie a kartografie v Praze na počest 40. výročí Velkého října	61
Izotov A. A., prof. Dr techn. věd: Současný stav a úkoly studia tvaru Země	141	Redakce: Ustavení technicko-vědecké rady ÚSGK	147
Jabůrek František, JUDr: Práce a mzdy v geodesii a kartografii.....	139	Scháňka Jiří, Ing.: Vytyčování při zemních pracích	93
Jänich E., Dr Ing.: Nový logaritmický tacheometrický klín Lotakeil.....	26	Suchánek Anton, doc. Ing., kand. techn. věd: Pramene chýb při určování délek pomocou základnicovej laty	131
Klobouček Josef, prof. Ing. Dr: Současný stav fotogrametrie v Československu a směry jejího dalšího ekonomického rozvoje.....	204	Svoboda Vladimír, Ing.: Vytváříme nový typ inženýra: zeměměřiče-projektanta.....	54
Klopociňski Waclav, Mgr inž.: Geodetická práce pro projekty energetických vodních děl.	107	Šimek Jiří, Ing.: Několik poznámek k měření svislosti osy tovarního komína	235
Kment Ladislav, Ing.: Poznámky k tacheometrii na příkrých svazích	114	Ulm Emil, Ing.: Vyznamenání OÚGK v Opavě.	150
Kocián Ján, Ing.: Mechanické spracovanie písomného operátu jednotnej evidence půdy na Slovensku stroji na dierové štítky	169	Váchal Miloš, Ing.: Vyhlášení tematických úkolů a soutěže na jejich vyřešení	181
Krajčí Ján, prof. inž. Dr: Medzinárodný geofyzikálny rok 1957-58 a SVŠT.....	121	Válka Oldřich, Ing. Dr., Bartík Bedřich, Ing.: Mechanisace jednotné evidence půdy stroji na děrné štítky	135,157
Krajčí Ján, prof. Inž. Dr: Teória astronomického univerzálneho prístroja.....	62	Weibrecht Otto, Dipl.-Ing.: Mierka snímky a mapy.	72
Krajčí Ján, prof. Inž. Dr: Vytýčenie polohy zničeného trigonometrického bodu.....	101	Zůbek Karel, Ing. Dr: Výpočet ploch váhovým porovnáním výřezků parcel	56
Krátký Vladimír, Ing.: K otázce přesnosti překreslování po vrstvách.	164	Zlepšovací návrhy, problémy a stanoviska (Ing. VI. Forman, Inž. Ján Gašpar, Karel Neubert, Ing. Ant. Prokeš, Ing. Dr Staněk, Ing. Ivo Tyl, Ing. Věra Tylová, Ing. M. Váchal)	38,78,95,159,194
Krátký Vladimír, Ing.: Potřebná přesnost výpočtu výšky letu v diferencované metodě	21,41	Geodetické stroje, přístroje a pomůcky	97,134
Kraus Vladimír, Ing.: Význam účelného popisu a kresby na plánu a mapě po reprodukci	14	Úkoly geodesie v zeměměřické praxi (Ing. Lad. Bouška, Ing. VI. Perdek)	76
Kubáček Lubomír, zeměměřický inženýr: Poznámka k transformaci souřadnic stereografické projekce (stereobodů) do Křovákova zobrazení.....	185	Geodetické počítání v praxi (Ot. E. Kádner)	192, 216, 236
Lukeš Ladislav J., Ing. Dr: Nový způsob astronomické orientace.....	84	Mechanisační hlídka	78
		Diskuse, kritiky a sebekritiky	117,174
		Literární hlídka	20,39,58,79,99,118,173,199 219,239
		Normativní hlídka	100
		Rozmanitosti	60,175,240

СОДЕРЖАНИЕ

Главные статьи (по авторам):

Бартик Бедржих, инж., Валка Олдржих, инж. д-р: Механизация единого учета земель при помощи перфорационных машин	135, 157	Малы Иржи, инж., Гойовец Владислав, инж.: Возобновление погибшего тригонометрического пункта	103
Бина Иосиф, инж.: Социалистические обязательства в предприятиях УСГК в честь 40-й годовщины Великой Октябрьской социалистической революции	161	Марчак Петер, инж.: Результаты нивелирных измерений деформаций на Оравской плотине	16
Бэм Иосиф, проф. инж. д-р: 250 лет технических учебных заведений в Праге	81	Мартинек Милан, инж.: К созданию гипсометрической шкалы для ЧСР	32
Бэм Иосиф, проф. инж. д-р: Теория ошибок в плоскости и в пространстве	8	Михалчак Сватошук, инж.: Развитие конструкции теодолитов для непосредственного измерения разностей координат	51
Бурда Вацлав, инж. д-р: О полезном распространении достижений геодезической науки и практики	226	Михалски Т., Мгр. инж.: К анализу прямой засечки	45
Бурша Милан, инж. астр.-геод.: Практическое обучение в Московском геодезическом институте	201	Микула Юлиус, инж.: На помощь заочникам геодезических техникумов	120
Цимбалник Милош, инж., канд. техн. наук: Преобразование координат Гаусса в системе двух смежных трехградусных и шестиградусных зон	1	Петраш Рудольф, инж. д-р: К вопросу об оптическом и параллактическом измерении расстояний в шахтах	48
Делонг Борживой, инж., канд. техн. наук: К вопросу об обработке тригонометрического нивелирования в высоких горах	208	Плахи Освальд, инж.: Механизация картографического рисунка при помощи печатающего прибора	221
Энгел Иосиф, инж.: Разыскивание тригонометрических пунктов графическим методом	105	Потужак Павел, проф. инж. д-р: Учет земель раньше и в настоящее время	230
Форман Владимир, инж.: Геодезические системы и причины их возникновения	212	Потужак Павел, проф. инж. д-р: Исследование вопроса об удобнейших форматах карт и о переносе рисунка из существующих до сих пор карт на карты в проекции Гаусса	161
Гашек Алеш, инж.: Математические основы географических карт	151	Прокеш Антонин, инж.: Вычисления полигонов с использованием четырехзначных таблиц тригонометрических функций	13
Герда Мирослав, инж.: Разбивка штольни во Фляях	86	Пухольт Владимир, инж.: Учет земель и соответствующие картматериалы в Грузинской ССР	113
Гойовец Владислав, инж.: Переход с одного эллипсоида на другой с использованием конформного отображения при условии минимального искажения длин	67	Рамбоусек Ян, инж.: Проект широтных наблюдений в период Международного геофизического года	124
Гойовец Владислав, инж., Малы Иржи, инж.: Возобновление погибшего тригонометрического пункта	103	Редакция: Социалистическое обязательство Пражского предприятия геодезии и картографии в честь 40-й годовщины Великого Октября	61
Изотов А. А., проф. д-р техн. наук: Современное состояние и задачи изучения фигуры Земли	141	Редакция: Образование техническо-научного совета УСГК	147
Ябурек Франтишек, д-р: Труд и заработная плата в геодезии и картографии	139	Сханька Иржи, инж.: Разбивка при земляных работах	93
Ених Э., д-р - инж.: Новая логарифмическая тахеометрическая насадка Лотакейл	26	Суханек Антон, доц. инж., канд. техн. наук: Источники ошибок при определениях длин посредством базисной рейки	131
Клобоучек Иосиф, проф. инж. д-р: Современное состояние фотограмметрии в Чехословакии и направления ее дальнейшего экономического развития	204	Свобода Владимир, инж.: Образуется инженерной специальности: геодезист-землеустроитель	54
Клопочиньски Вацлав, Мгр. инж.: Геодезические работы для проектов гидроэнергетических сооружений	107	Шимек Иржи, инж.: Некоторые замечания относительно наблюдений за положением оси заводской трубы	235
Кмент Ладислав, инж.: Примечания к тахеометрии на местности со скатами большой крутизны	114	Улм Эмил, инж.: Награда ОУГК в Опаве	150
Коциан Ян, инж.: Механическая обработка письменных материалов единого учета земель в Словакии при помощи перфорационных машин	169	Вахал Милош, инж.: Объявление исследовательских тем и конкурса для их решения	181
Крайчи Ян, проф. инж. д-р: Международный геофизический год 1957—58 и СВШТ	121	Валка Олдржих, инж. д-р, Бартик Бедржих, инж.: Механизация единого учета земель при помощи перфорационных машин	135, 157
Крайчи Ян, проф. инж. д-р: Теория астрономического универсала	62	Вейбрехт Отто, Дипл.-инж.: Масштаб снимка и карты	72
Крайчи Ян, проф. инж. д-р: Определение положения уничтоженного тригонометрического пункта	101	Зубек Карел, инж. д-р: Определение площадей из взаимного взвешивания вырезанных из карт земельных участков	56
Краткий Владимир, инж.: К вопросу о точности трансформирования по зонам	164	Рационализаторские предложения, проблемы и мнения о них (Инж. Вл. Форман, Инж. Ян Гашпар, Карел Неуберт, Инж. Ант. Прокеш, Инж. д-р Станек, Инж. Иво Тыл, Инж. Вера Тылова, Инж. М. Вахал)	38, 78, 95, 159, 194
Краткий Владимир, инж.: Необходимая точность определения высоты полета для дифференцированного способа	21, 41	Геодезические инструменты, приборы и приемы	97, 134
Краус Владимир, инж.: Значение целесообразных подписей и рисовки на планах и картах для репродукции	14	Задачи геодезии в геодезическом и картографическом производстве (Инж. Лад. Боушка, Инж. Вл. Пердек)	76
Кубачек Лубомир, инж. геод.: К вопросу о преобразовании координат стереографической проекции (стереопунктов) в проекцию Кржована	185	Геодезические вычисления на практике (От. Е. Каднер)	192, 216, 236
Лукеш Ладислав И., инж. д-р: Новый способ астрономического ориентирования	84	Обзор механизации	78
		Дискуссии, критики и самокритики	117, 174
		Литературный обзор 20, 39, 58, 79, 99, 118, 173, 199, 219, 239	100
		Обзор законодательных актов и предписаний	60, 175, 240
		Разное	

INHALT

Hauptartikel:

(Reihenfolge nach dem Namen der Verfasser)

Bartík Bedřich, Ing., Válka Oldřich, Ing. Dr: Mechanisierung der einheitlichen Bodenevidenz mit Hilfe der Lochkartenmaschinen	135, 157	Lukeš Ladislav J., Ing. Dr: Ein neues Verfahren der astronomischen Orientation	84
Bína Josef, Ing.: Sozialistische Verpflichtungen im Ressort der Zentralverwaltung Geodäsie und Kartographie zum 40. Jahrestag der Großen sozialistischen Oktoberrevolution	161	Malý Jiří, Ing., Hojovec Vladislav, Ing.: Erneuerung eines verlorenen trigonometrischen Punktes	103
Böhm Josef, Prof. Ing. Dr: 250 Jahre des Bestandes der Technischen Hochschulen in Prag	81	Marčák Peter, Ing.: Nivellierungsergebnisse der Deformationsmessungen auf der Talsperre Orava	16
Böhm Josef, Prof. Ing. Dr: Fehlertheorie in der Ebene und im Raum	8	Martinek Milan, Ing.: Beitrag zur Lösung der hypsometrischen Skala für die CSR	2
Burda Václav, Ing. Dr: Wirksame Propagation der Erfahrungen geodätischer Wissenschaft und Praxis	226	Michalčák Svatopluk, Ing.: Entwicklung der Theodolite für direkte Messung der Koordinatenunterschiede	51
Burša Milan, Vermessungsingenieur: Praktischer Unterricht am Moskauer Geodätischen Institut	201	Michalski T., Mgr. Ing.: Beitrag zur Analyse des Vorwärtseinschneidens	45
Cimbálník Miloš, Ing., Kandidat der technischen Wissenschaften: Transformation Gauß'scher Koordinaten zwischen zwei benachbarten 3 ^o -Streifen und 6 ^o -Streifen	1	Mikula Julius, Ing.: Zur Hilfe der Externstudierenden an Gewerbeschulen für Vermessungswesen	120
Delong Bořivoj, Ing., Kandidat der Technischen Wissenschaften: Zur Frage der Berechnung der trigonometrisch gemessenen Höhen in hohen Gebirgen	208	Petráš Rudolf, Ing.: Zur Frage der optischen und paralaktischen Streckenmessung unter Tag	48
Engel Josef, Ing.: Das Aufsuchen trigonometrischer Punkte mittels graphischer Methode	105	Plachý Osvald, Ing.: Mechanisierung der kartographischen Zeichnung mittels Stempelgerät	221
Forman Vladimír, Ing.: Geodätische Systeme und Ursachen ihres Entstehens	212	Potužák Pavel, Prof. Ing. Dr.: Bodenevidenz früher und heute	230
Hašek Aleš, Ing.: Mathematische Grundlagen der geographischen Karten	151	Potužák Pavel, Prof. Ing. Dr.: Studien der geeignetsten Kartenformate und der Zeichnungsüberführung aus bisherigen Karten in Karten des Gauß'schen Abbildungssystems	161
Herda Miroslav, Ing.: Absteckung des Flájer-Stollen	86	Prokeš Antonín, Ing.: Polygonberechnungen mit Hilfe vierstelliger Tabellen	13
Hojovec Vladislav, Ing.: Konforme Umformung eines Ellipsoides auf ein anderes Ellipsoid bei der Forderung der kleinsten Längenverzerrung	67	Pucholt Vladimír, Ing.: Bodenevidenz und ihr Kartenwerk in der Grusischen-SSR	113
Hojovec Vladislav, Ing., Malý Jiří, Ing.: Erneuerung eines verlorenen trigonometrischen Punktes	103	Rambousek Jan, Ing.: Entwurf der Breitemessungen im Rahmen des Internationalen geophysikalischen Jahres	124
Izotov A. A., Prof. Doktor der techn. Wissenschaften: Derzeitiger Stand und Aufgaben des Studiums der Erdgestalt	141	Redaktion: Sozialistische Verpflichtung der Regionalen geodätischen und kartographischen Anstalt in Prag zum 40. Jahrestag der Großen Oktoberrevolution	61
Jabůrek František, JUDr: Arbeit und Löhne im Vermessungs- und Kartenwesen	139	Redaktion: Gründung des technisch-wissenschaftlichen Beirates der Zentralverwaltung Geodäsie und Kartographie	147
Jänich E., Dr.-Ing.: Der neue Lotakeil	26	Scháňka Jiří, Ing.: Absteckung bei Erdarbeiten	93
Klobouček Josef, Prof. Ing. Dr: Derzeitiger Stand der Photogrammetrie in der CSR und Richtungen ihrer weiteren ökonomischen Entwicklung	204	Suchánek Anton, Doc. Ing., Kandidat der technischen Wissenschaften: Fehlerquellen bei der Streckenmessung mittels Basislatte	131
Kłopotniński Wacław, Mgr.-Ing.: Geodätische Arbeiten für Projekte energetischer Wasserwerke	107	Švoboda Vladimír, Ing.: Ein neuer Ingenieurtyp: Vermessungsingenieur-Projektant	54
Kment Ladislav, Ing.: Bemerkungen zur Tachymetrie auf steilen Abhängen	114	Šimek Jiří, Ing.: Einige Bemerkungen zur Messung der lotrechten Lage der Fabrikschornsteinachse	235
Kocián Ján, Ing.: Mechanische Bearbeitung des schriftlichen Operates der einheitlichen Bodenevidenz in der Slowakei mittels Lochkartenmaschinen	169	Ulm Emil, Ing.: Auszeichnung des Geodätischen und kartographischen Gebietsinstituts in Opava	150
Krajčí Ján, Prof. Ing. Dr: Das Internationale geophysikalische Jahr 1957–58 und die Slowakische Technische Hochschule	121	Váchal Miloš, Ing.: Verlautbarung der thematischen Aufgaben und Wettbewerbausschreibung zu ihrer Lösung	181
Krajčí Ján, Prof. Ing. Dr: Theorie des astronomischen Universalinstrumentes	62	Válka Oldřich, Ing. Dr, Bartík Bedřich, Ing.: Mechanisierung der einheitlichen Bodenevidenz mit Hilfe der Lochkartenmaschinen	135, 157
Krajčí Ján, Prof. Ing. Dr: Absteckung der Lage eines vernichteten trigonometrischen Punktes	101	Weibrecht Otto, Dipl.-Ing.: Bild- und Kartenmaßstab	73
Krátký Vladimír, Ing.: Zur Frage der Genauigkeit der Auswertung nach Schichten	164	Zúbek Karel, Ing. Dr: Flächenberechnung mittels Gewichtungsvergleich von Parzellenausschnitten	56
Krátký Vladimír, Ing.: Die nötige Berechnungsgenauigkeit der Flughöhe bei der differenzierten Methode	21, 41	Verbesserungsvorschläge, Probleme und Standpunkte (Ing. Vl. Forman, Inž. Ján Gašpar, Karel Neubert, Ing. Ant. Prokeš, Ing. Dr Staněk, Ing. Ivo Tyl, Ing. Věra Tylová, Ing. M. Váchal)	38, 78, 95 159, 194,
Kraus Vladimír, Ing.: Die Bedeutung einer zweckmäßigen Beschriftung und Zeichnung in Plänen und Karten für die Reproduktion	14	Geodätische Instrumente, Geräte und Hilfsmittel	97, 134
Kubáček Lubomír, Vermessungsingenieur: Bemerkung zur Transformation der Koordinaten stereographischer Projektion (Stereopunkte) in Koordinaten der Krövak'schen Abbildung	185	Aufgaben der Geodäsie in der Vermessungspraxis (Ing. Lad. Bouška, Ing. Vl. Perdek)	76
		Geodätisches Rechnen in der Praxis (Ot. E. Kádner)	192, 216, 236
		Mechanisationsnachrichten	78
		Diskussion, Kritik und Selbstkritik	117, 174
		Bücherschau	20, 39, 58, 79, 99, 118, 173, 199 219, 239
		Dienstschriften	100
		Verschiedenes	60, 175, 240